

Till företag enligt intern sändlista

Marknadskontroll av brandvarnare

Boverket kommer under januari 2024 att påbörja marknadskontroll av brandvarnare som omfattas av den harmoniserade standarden, SS-EN 14604:2005¹.

Boverket är ansvarig myndighet för marknadskontroll av byggprodukter som tillhandahålls på marknaden i Sverige. Marknadskontrollen omfattar huvudsakligen dokumentationskontroll, enligt de krav som följer av byggproduktförordningen, även kallad CPR².

Ett urval av ekonomiska aktörer kommer att inkluderas i kontrollen. Om ert företag blir aktuellt för kontroll kommer ni att få mer information om detta längre fram.

I detta brev hittar ni information om gällande bestämmelser och om hur marknadskontrollen kommer att gå till.

Om ni känner till företag som skulle ha nytta av informationen, men som kanske inte har fått brevet, får ni gärna skicka det vidare till dem. Det går också bra att upplysa Boverket om sådana företag.

Så går marknadskontrollen till

Boverket kommer att kontakta ett antal identifierade företag och begära in dokumentation. Vilken dokumentation Boverket begär in beror på vilken typ av aktör ert företag är:

- Om ni säljer brandvarnare under eget namn eller varumärke är ni tillverkare enligt byggproduktförordningen.
- Om ni köper brandvarnare från någon annan inom den inre marknaden³ och säljer dem vidare under det ursprungliga varumärket är ni distributör.

¹ SS-EN 14604:2005 Brand och räddning – Brandvarnare, korrigerad genom SS-EN 14604:2005/AC:2008.

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 305/2011 om fastställande av harmoniserade villkor för saluföring av byggprodukter och om upphävande av rådets direktiv 89/106/EEG.

³ Inre marknaden = EU och Island, Liechtenstein, Norge, Schweiz och Turkiet.

- Om ni importerar brandvarnare från ett tredjeland⁴ och säljer dem vidare under det ursprungliga varumärket är ni importör.

Dokumentation som kommer begäras in

Boverket kommer att begära in följande dokumentation från samtliga företag som valts ut:

- en kopia av prestandadeklarationen
- CE-märkning (en kopia eller ett foto)
- bruksanvisning och eventuella säkerhetsföreskrifter

Från tillverkare kan vi dessutom komma att begära in underliggande teknisk dokumentation. Vi kan även komma att begära ytterligare dokumentation från importörer.

Byggproduktförordningen

I korthet innebär byggproduktförordningen ett gemensamt sätt för att bedöma och beskriva byggprodukters egenskaper. Metoder och kriterier för bedömning och provning av produkters väsentliga egenskaper finns i olika, för produkten specifika, harmoniserade standarder.

Byggprodukter som omfattas av en harmoniserad standard ska ha en prestandadeklaration, vara CE-märkta samt åtföljas av bruksanvisning och säkerhetsinformation för att få säljas på den inre marknaden. För produkter som säljs i Sverige måste prestandadeklarationen och eventuella bruksanvisningar och säkerhetsinformation vara på svenska.

De olika aktörernas ansvar

Det är tillverkaren som upprättar prestandadeklaration och sedan CE-märker sin byggprodukt. Tillverkaren ska som grund för produktens prestandadeklaration upprätta relevant teknisk dokumentation.

Brandvarnare omfattas av system 1 för bedömning och fortlöpande kontroll av prestanda. Tillverkaren ska därför se till att ett anmält organ utfärdar intyg om kontinuitet av byggproduktens prestanda (certifikat). Intyget ska vara utställt till den aktör som agerar som tillverkare i byggproduktförordningens mening, dvs. tillhandahåller produkten under eget namn eller varumärke.

Det är endast tillverkaren som innehar ett intyg som ska och får upprätta prestandadeklaration och CE-märka byggprodukten. Om man säljer en produkt under eget namn eller varumärke är det inte tillåtet att upprätta en prestandadeklaration och CE-märka produkter med utgångspunkt i ett annat företags (t.ex. fabriken) intyg.

⁴ Land utanför den inre marknaden.

Distributören och importören ansvarar för att säkerställa att relevant dokumentation och information följer med produkten, men får inte själv upprätta dokumenten. Dessa aktörer har därför ett ansvar att vid mottagandet kontrollera och säkerställa att produkten uppfyller byggproduktförordningens krav innan de säljer produkten.

Specifik information om brandvarnare

För respektive väsentlig produktgenskap ska produktens prestanda anges på det sätt som beskrivs i standarden. Den harmoniserade standarden för brandvarnare skiljer sig från många andra byggproduktstandarder och är utformad så att produkten förutsätts klara alla angivna väsentliga egenskaper i standardens ZA.1 tabell.

Brandvarnare som berörs av den harmoniserade standarden måste alltså klara (*pass*) alla de tester av väsentliga produktgenskaper som ska utföras enligt standardens ZA-bilaga för att få CE-märkas. Att ange NPD, dvs. ingen prestanda fastställd (*no performance determined*) eller *fail*, i de fall produkten inte klarade ett test av en viss väsentlig egenskap, är inte tillåtet.

Vad händer efter kontrollen?

Om avvikelser upptäcks kommer Boverket i första hand att begära korrigerande åtgärder, om korrigerande är möjlig. Beroende på bristernas karaktär kan även tillbakadragande från marknaden (försäljningsförbud) och/eller återkallelse av produkten från slutkund bli aktuellt.

Byggsanktionsavgift kan utkrävas för produkter som saknar prestandadeklaration när sådan krävs enligt byggproduktförordningen.

Vid frågor

Är det något som är oklart eller har du frågor går det att kontakta Boverket via marknadskontroll@boverket.se. Ange i så fall Boverkets diarienummer 6265/2023.

Mer information om prestandadeklaration, CE-märkning och marknadskontroll av byggprodukter finns på Boverkets webbplats, www.boverket.se/ce.